

Tiráž Odkazy

Brno / Morava
Drama / současná hra
Festivaly
Postřehy / Dílna
Praha / nová síť
Blogy

HUBATÁ DORA V BESKYDSKÉM KOLORITU

22.1.2009 13:55:00 | Andrea Sediáčková | [poslat e-mailem](#) | [přidat komentář](#)

Jak hubatá Dora málem k čertu přišla. Pohádka, která otevřela novou sezonu ostravského *Divadla loutek*. Inscenace vznikla na základě námětu dvou beskydských pověstí, jež literárně zpracoval **František Horečka**, a to pod názvy *Čertův mlýn* a *Čert ve mlýně*. Přírodní kolorit, pramenící ze zasazení příběhu do hor, se promítá do inscenačního ztvárnění, jemuž vtiskl tvar režisér **Václav Klemens** (podepsán rovněž pod úpravou děl). Klemens inscenaci koncipoval v intencích přímé konfrontace herce a loutky-manekýna, ovšem s minimálním přesahem směrem k divákovi. Loutka se stává jevištním partnerem herce a herec partnerem loutky. Představuje toho, kdo ji

oživí, kdo komentuje, prostřednictvím písní, její jednání. Interakce se projevuje v rámci tří rovin, a to nejenom v souladu se vzájemnou komunikací, která probíhá striktně mezi loutkami či ve sféře živáčků. Dramatické jednání se uskutečňuje také v rámci syntézy těchto dvou principů, čímž dochází ke zdůraznění konkrétní situace (seznámení se Dory s Ondřejem probíhá nejenom mezi loutkami, ale také jejich vodiči, **Lenkou Pavlíčkovou** a **Martinem Legerským**).

Herectví, zejména mimický výraz, dokresluje strnulou tvář loutky. Živáčky bychom tedy v tomto případě mohli chápat nejenom jako partnera loutky, ale přímo její alter ego. Inscenátoři podtrhli hloubku imaginace, projevující se především ve spojitosti s přítomností nadpřirozené bytosti – Čerta. Jeho let podněcuje čirou obrazotvornost (loutku Čerta si mezi sebou hází dva vodiči). Prostředí Beskyd, resp. přírodní ráz se promítá nikoliv pouze do roviny literárního zpracování. **Tomáš Volkmer**, autor scény, kostýmů i loutek, se přiklonil zejména k použití přírodních materiálů, čímž evokoval prostotu a s ní spojenou čistotu, neposkvřenost. Základ scény představuje točna, a to navzdory tomu, že je děj primárně situován pouze do dvou prostor, jimiž je exteriér dvorku a interiér domu. Toto ohraničení ovšem nezůstává načrtnuto pouze v rovině imaginativní, získává vlastní explicitní tvar – dřevěného plotu. Je místem podněcujícím diváckou fantazii (uvedení postav na scénu – asociativně načrtnuto šplhání a následné padání z plotu). Vedle tohoto divadelního významu lze na plot nahlížet jako na artefakt ryze technický v okamžiku, kdy se stává paravánem, za nímž jsou vodiči loutek. Zvolený princip podtrhuje iluzivnost, zdání samostatného pohybu loutek (pes-maňásek vykukuje z díry v plotě, asociující budou).

Ve vztahu k loutkám se Volkmer přiklonil k vytvoření manekýnů a maňásků. První druh zastupují nejenom postavy znázorňující lidi, ale také Čert. Ten ovšem na sebe přejímá také podobu maňáska (v obraze, kdy staví mlýn), stejně jako zvířata (pes). **Tomáš Volkmer** každé loutce-manekýnu vtiskl vizuálně charakteristický rys, odkazující nejenom k povahovým vlastnostem. Zatímco Dora, dívku pihovatou s copy vyčesanými nahoru, lze vnímat jako postavu panovačnou, její matka je ženou starostlivou (hluboké vrásky ve tváři), obávající se o osud své dcery. Čert se svou pravou identitou snaží zpočátku před okolím úzkostlivě tajit, aby se takto snáze vetřel do přízně obou žen (rohy ukrývá pod myslivečským kloboukem). Avšak již není s to schovat své dlouhé, špičaté uši, které jej do značné míry usvědčují z toho, že nepatří k lidským bytostem. Marně je i jeho úsilí po skrytí vlastní totožnosti do podoby zvířat (kozel, kočka). Záměry, s nimiž přichází, jsou záhy odhaleny (hlavy zvířat mají Čertův výraz).

Rustikálnost se promítla rovněž do složky hudební. **Tomáš Rossi** (autor hudby a zároveň kytarista) společně s **Editou Bandyovou** zastávají v rámci inscenace zcela odlišnou roli v porovnání se svými hereckými partnery. Nepředstavují alter ego loutek (nejsou tedy ani jejich vodiči). V přeneseném významu je lze spíše vnímat jako vypravěče příběhu (antiluzivnost, z toho vyplývající, z nich zároveň činí spojovací můstek mezi hercem a divákem), kteří prostřednictvím svých hudebních nástrojů (kytara a housle), lidových písní, nejen ilustrují děj, ale posouvají jej kupředu. Inscenace *Jak hubatá Dora málem k čertu přišla* těsně koresponduje s aspekty pramenícími z přírodního koloritu. Tomuto prvku je podřízeno také koncepční zpracování, vyvěrající z jednoduchosti a prostoty, která neuráží, ovšem nevybočuje ani z inscenační tradice pohádek.

Divadlo loutek Ostrava, František Horečka – Václav Klemens: Jak hubatá Dora málem k čertu přišla. Režie: Václav Klemens, scéna, kostýmy a loutky: Tomáš Volkmer, hudba a hudební nastudování: Tomáš Rossi, asistentka režie: Irena Křehlíková, dramaturgie: Jana Pithartová. Premiéra 14. listopadu 2008.

Autor fotografií Roman Poláček, zdroj Divadlo loutek Ostrava.

Diskuze k článku

U článku není vložen žádný příspěvek

[Přidat příspěvek](#) | [Zobrazit celou diskuzi](#)

Brno / Morava

Inzerce



Francouzské drama
dnes 2

Třetího projektu
inscenování Společnosti
pro současnost
Francouzské dramata
Dobrá se stává
diversitou, která
přiblížila v současné
evropské kultuře a
současné francouzské
dramatické tvorbě. Účast
díků autorů a režisérů
Jean-Lucien
Lagarrigue, Robertem
Pignoni a Antonem
Michelem Gironem.
Překlad byl zpořá
dáván v rámci
třetího ročníku
instituce předmluva
francouzského odbočení
Instituce se třetí ročník
Jean-Pierre Thibaudet.

Jak čert v ostravském Divadle loutek nechal na lepu půlku řiti 29286

V divadle pro nejmenší diváky mají moc hezkou novou rozvernou pohádku z Beskyd

Jiří P. Kříž

Všechno divácké divadelní začíná předškoláky a nejmenšími žáčky základních škol. To ví moc dobře v ostravském Divadle loutek. Pro nejmenší připravil Václav Klemens pohádku Jak hubatá Dora málem k čertu přišla.

Dospěláci si ovšem najdou v pohádce své. Dobře to znají: Doře už pomalu tikají biologické hodiny, je ale tak hubatá, že se všichni mládenci chalupě, ve které bydlí s matkou, širokým obloukem vyhýbají. No a tak padne osudná věta: „Ať už si ji proboha veme třeba čert.“

Pekelníkovo dílo

Když v pekle dosvrbí dovolání k pánbíčkovi, hned má ženicha k dispozici. Čert je tu a domáhá se svého. Připleťte se ale do toho vojácký vysloužilce Ondřeje a všichni si na rohatého vymyslí



Foto PRAVO - Jiří P. Kříž

Výtvarně perfektní loutky Tomáše Volkmera: Hubatá Dora (Lenka Pavlíčková), Matka (Irena Křehlíková), vysloužilce Ondřej (Martin Legerski).

nesplnitelný úkol: do kohoutího zakokrhání má na kopci postavit mlýn. To ale neznáte pekelníka. Ve vsi všechny kohouty do pytle posbírání a ujme se díla. Schválně, co myslíte? Našlo čertisko všechny kokrháče? A vezme si Dora raracha nebo Ondřeje? Odchovaní pohádkami odpověď jistě znáte, ale dětem dopředu nic prozrazovat nemusíte. Kopytník si nakonec sedl na políčkový lep, a „nechal na tom božím světě půlku řiti“.

Vyprávěnka je to moc pěkná. Klemens s novotou vonící dramaturgyní Janou Pithartovou – nadělala moc dobré práce v Pardubicích – vyšli z tradice beskydských pověstí. Výsledek dáblova nepodarku je pry' možné vidět u Kněhyně.

A že se satanašové snažili, to dokládá výčet jejich výtvorů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v programu k inscenaci.

Hubatou Doru hraje kvarteto loutkovodičů (Pavlíčková, Kře-

hlíková, Růžička, Legerski) a k tomu jim fidlají a brnkají muzikanti Edita Bandyová a Tomáš Rossi. Na housle a na kytaru samozřejmě. Bandyová hraje pořád lépe, Rossi složil hudbu a písničky. Tak trochu swingové, veselé, valašsky melodické a rytmické.

Co zbylo na režiséra Václava Klemense

Moc se Tomáši Volkmerovi vyvedly loutky s hlavovým vedením, ale i maňáskový đasík a kromě lidských postav také čertovský kozel, kocour a jiná havěť pekelná. Vymyslel i scénu a chválím jeho trakař s dřívím, lehce proměnitelný v mlýn na kopci...

Má ta nová pohádka v Divadle loutek takové drdovské rysy, ale je moravsky originální, rozverná, prostořeká; ale na rozdíl od naší politické scény ve vší slušnosti. Inu ne všechno stvořit stihli čerti, něco zbylo i na Klemense a jeho tým.

Pravý, Jirka! Věcava a Křehlí, 27.11.2008, 1-13